Giáo dục sinh viên đấu tranh chống âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch để bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng

TS NGUYỄN THỌ ÁNH
Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: nguyenthoanh1960@gmail.com

Nhận ngày 5 tháng 6 năm 2022; chấp nhận đăng tháng 7 năm 2022.

Tóm tắt: *Trường đại học là thiết chế đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa (CNH - HĐH) đất nước. Đối tượng đào tạo chủ yếu của trường đại học là sinh viên - nguồn lực quan trọng của nền kinh tế tri thức và khoa học công nghệ. Đây cũng là nơi mà các thế lực thù địch hướng tới, thực hiện âm mưu, thủ đoạn nhằm làm tha hóa về đạo đức, lối sống, làm băng hoại niềm tin vào Đảng, vào chế độ XHCN, hủy hoại lẽ sống và lý tưởng của sinh viên. Bởi vậy, đấu tranh chống âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch để bảo vệ sinh viên là nhiệm vụ thường xuyên của các trường đại học. Điều đó cũng góp phần quan trọng vào việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng của các trường đại học ở Việt Nam giai đoạn hiện nay.*
Từ khóa: *tư tưởng; nền tảng tư tưởng; giáo dục sinh viên.*

Abstract: *Universities are institutions training high-quality human resources to meet the requirements of national industrialization and modernization. They mainly educate students - an important resource of the knowledge economy,science and technology. Universitites are also places where hostile forces target and carry out plots in order to corrupt students' morals and lifestyles, undermine their trust in the Party and in the socialist regime as well as erode their ideology. Therefore, fighting against plots of hostile forces to protect students is a regular task of universities. This task also significantly contributes to the protection of the Party's ideological foundation in Vietnamese universities today.*
Keywords: *ideology; ideological foundation; educating students.*

1. Trường đại học với trách nhiệm đấu tranh chống âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch đối với sinh viên để bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng

Trường đại học là cơ sở giáo dục thuộc hệ thống giáo dục quốc dân, thực hiện chức năng đào tạo các trình độ của giáo dục đại học (*đào tạo trình độ đại học, thạc sĩ và tiến sĩ*), hoạt động khoa học và công nghệ, phục vụ cộng đồng. Đội ngũ giảng viên của trường đại học theo Luật giáo dục đại học phải có trình độ tối thiểu là thạc sĩ. Điểm 3 Điều 54 - *Luật Giáo dục Đại học, bổ sung, sửa đổi 2018 quy định*: "Trình độ tối thiểu của chức danh giảng viên giảng dạy trình độ đại học là thạc sĩ, trừ chức danh trợ giảng; trình độ của chức danh giảng viên giảng dạy trình độ thạc sĩ, tiến sĩ là tiến sĩ. Cơ sở giáo dục đại học ưu tiên tuyển dụng người có trình độ tiến sĩ làm giảng viên; phát triển, ưu đãi đội ngũ giáo sư đầu ngành để phát triển các ngành đào tạo"(1).

Sinh viên là đối tượng đào tạo chủ yếu của các trường đại học và là nguồn lực quan trọng trong thời đại kinh tế tri thức, khoa học công nghệ, đóng vai trò then chốt trong phát triển đất nước, là lực

lượng to lớn trong sự nghiệp xây dựng và bảo về Tổ quốc XHCN.

Là bộ phận thanh niên có học thức, được giáo dục và đào tạo những kiến thức nền tảng chuyên sâu của các lĩnh vực đời sống xã hội, sinh viên là một nguồn lực quan trọng giữ vai trò thúc đẩy sự phát triển của đất nước trong thời kỳ CNH, HĐH, nhất là thời kỳ hội nhập quốc tế và sự phát triển của Cách mạng công nghiệp lần thứ tư.

Lợi dụng sinh viên là nhóm người trẻ tuổi, ít kinh nghiệm sống, đa số có hoàn cảnh khó khăn, các thế lực thù địch dùng nhiều thủ đoạn lôi kéo, đầu độc làm băng hoại đạo đức, làm phai nhạt lý tưởng, niềm tin của sinh viên. "Các thủ đoạn được thế lực thù địch sử dụng phổ biến và thường xuyên như: thâm nhập vào tổ chức Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và Hội Sinh viên nhằm phá vỡ các tổ chức này; đưa các ấn phẩm văn hóa đồi trụy, phản động vào trong đời sống tinh thần của sinh viên; truyền bá tín ngưỡng dị đoan; thông qua các chương trình học bổng; thông qua các hội thảo quốc tế; sử dụng Internet để tuyên truyền, kích động; bằng nhiều phương pháp tuyên truyền, xuyên tạc, mua chuộc, lôi kéo sinh viên vào con đường lầm lạc chống lại Nhà nước, chế độ, đi ngược lại lợi ích quốc gia, dân tộc và nhân dân. Có nhiều đối tượng đã len lỏi vào các ký túc xá sinh viên, giảng đường, đến các hội thảo khoa học, sử dụng Internet... lôi kéo, kích động, nhằm tạo ra sự bất ổn về chính trị tư tưởng, làm cơ sở cho những vụ gây rối trật tự an ninh trong đời sống sinh viên và trong xã hội..."[2].

Như vậy, có thể thấy tấn công vào sinh viên là một trong những thủ đoạn mà kẻ thù sử dụng để phá hoại nền tảng tư tưởng của Đảng - một bộ phận quyết định tương lai, vận mệnh nước nhà. Sinh viên trở thành đối tượng bị kẻ thù tấn công trực tiếp nhằm băng hoại đạo đức truyền thống, giảm sút niềm tin và ý chí, phai nhạt lý tưởng, sống thụ động và buông thả, thờ ơ trách nhiệm nghĩa vụ với Tổ quốc và xã hội.

Những âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch đe dọa, ảnh hưởng đến niềm tin vào Đảng, vào chế độ XHCN và làm băng hoại đạo đức, lối sống của sinh viên. Báo cáo của Trung ương Hội Sinh viên Việt Nam về *Kết quả khảo sát tổng quan tình hình sinh viên 2013-2018, dự báo tình hình sinh viên 2018 -2023* cho thấy một số điểm đáng lo ngại: "Một số ít sinh viên còn thờ ơ về chính trị, sống thiếu lý tưởng, lệch lạc về quan điểm sống, dễ bị ảnh hưởng của những trào lưu không phù hợp với thuần phong mỹ tục, không lành mạnh…"[3]; "sinh viên chậm tiến, có biểu hiện đáng lo ngại về nhân cách, thiếu ý chí vươn lên, không quan tâm đến lý tưởng sống, có biểu hiện không lành mạnh trong lối sống chiếm 16,07%"[4]. "Với câu hỏi bạn sẵn sàng tham gia những công việc khó khăn khi Tổ quốc và nhân dân cần, có 62,7% sinh viên trả lời cân nhắc xem có ảnh hưởng gì đến tương lai, lợi ích của bản thân rồi mới quyết định…"[5].

Bởi vậy, đấu tranh chống lại những âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch trong sinh viên là một nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên của các trường đại học nhằm bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Đấu tranh chống lại âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch là nhiệm vụ bảo vệ thế hệ sinh viên kế tục sự nghiệp cách mạng của Đảng, đồng thời cũng là nhiệm vụ bảo vệ sinh viên tránh khỏi nguy cơ băng hoại về đạo đức, lối sống để trở thành những người sống có ước mơ, hoài bão, có ý chí, nghị lực làm chủ cuộc sống của mình và đóng góp cho xã hội.

2. Giải pháp đấu tranh chống âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong sinh viên

Nghị quyết số 35-NQ/TW về *tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới* xác định: "Bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác có hiệu quả các quan điểm sai trái, thù địch là một nội dung cơ bản, hệ trọng, sống còn của công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng; là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu, là công việc tự giác, thường xuyên của cấp uỷ, tổ chức đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ

quốc Việt Nam và đoàn thể chính trị - xã hội các cấp; của từng địa phương, cơ quan, đơn vị, của từng cán bộ, đảng viên, đoàn viên và hội viên, công chức, viên chức trước hết là người đứng đầu"[6]. Đối với các trường đại học, việc đấu tranh chống âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch là trách nhiệm, là nhiệm vụ quan trọng, tự giác và thường xuyên của đảng bộ, lãnh đạo nhà trường, các khoa, phòng, đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức, người lao động và sinh viên.

Nội dung giáo dục sinh viên đấu tranh chống âm mưu, thủ đoạn của thế lực thù địch bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng là trang bị cho sinh viên phương pháp luận khoa học để có thể suy xét, nhận diện sự thật, thấy được chân giá trị cuộc sống từ đó xác định niềm tin, lý tưởng và giáo dục ý thức, bản lĩnh, phương pháp đấu tranh chống lại âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch, bảo vệ lẽ phải, bảo vệ Đảng, bảo vệ chế độ XHCN.

Để đảm bảo hiệu quả của việc đấu tranh chống âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch, các trường đại học cần thực hiện tốt các giải pháp sau:

Một là, cần tiếp tục nâng cao chất lượng giáo dục lý luận chính trị (LLCT) cho sinh viên.

Giáo dục LLCT là một phần quan trọng trong công tác tư tưởng của Đảng, góp phần củng cố niềm tin của cán bộ, đảng viên và nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng, vào tiền đồ cách mạng. Đảng ta chỉ rõ: "Công tác tư tưởng, lý luận đóng vai trò quan trọng trong việc bảo vệ và phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm, đường lối của Đảng làm cho hệ tư tưởng của Đảng, của giai cấp công nhân, lý tưởng XHCN, những giá trị tốt đẹp trong truyền thống văn hóa dân tộc, những tinh hoa văn hóa thế giới chiếm vị trí chủ đạo trong đời sống tinh thần xã hội"[7].

Chủ tịch Hồ Chí Minh từng nhận định: *"lý luận như cái kim chỉ nam, nó chỉ phương hướng cho chúng ta trong công việc thực tế. Không có lý luận thì lúng túng như nhắm mắt mà đi"*[8].

Giáo dục LLCT trong trường đại học chủ yếu qua việc tổ chức dạy và học các môn LLCT, bao gồm: Triết học Mác - Lênin; Kinh tế chính trị Mác - Lênin; Chủ nghĩa xã hội khoa học; Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam; Tư tưởng Hồ Chí Minh (*theo chương trình mới của Bộ Giáo dục và Đào tạo hiện nay gồm 14 tín chỉ cho các hệ chuyên ngành LLCT và 11 tín chỉ cho hệ không chuyên*). Giáo dục LLCT trang bị cho sinh viên phương pháp luận khoa học và nhân sinh quan cách mạng, giúp cho sinh viên nắm vững quan điểm, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, củng cố niềm tin và thái độ trung thành với chế độ XHCN do Đảng lãnh đạo xây dựng và bảo vệ. Giáo dục LLCT cung cấp kiến thức nền tảng cơ sở để sinh viên tiếp thu kiến thức khoa học của các chuyên ngành khác.

Hiện nay, tình trạng ngại học các môn LLCT khá phổ biến trong sinh viên, nhất là sinh viên của các hệ không chuyên về LLCT. Nguyên nhân chủ yếu của tình trạng này do chất lượng giáo dục chưa đáp ứng yêu cầu (*chủ yếu là do phương pháp giảng dạy LLCT còn thiếu sinh động, kém hấp dẫn người học*). Bởi vậy, nâng cao chất lượng giáo dục LLCT là giải pháp cơ bản nhất để đấu tranh chống âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch trong trường đại học.

Việc nâng cao chất lượng giáo dục LLCT trong trường đại học cần phải thực hiện đồng bộ nhiều nội dung: tăng cường việc lãnh đạo, quản lý việc tổ chức thực hiện nội dung, chương trình đào tạo; phát huy vai trò, trách nhiệm của các chủ thể giáo dục, nhưng nội dung then chốt quyết định trực tiếp đến chất lượng giáo dục LLCT cho sinh viên là chất lượng đội ngũ giảng viên. Để xây dựng đội ngũ giảng viên LLCT đáp ứng yêu cầu giảng dạy các môn LLCT, cần phải thực hiện tốt các khâu tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng (*đặc biệt là việc bồi dưỡng thường xuyên để cập nhật kiến thức, kỹ năng phục vụ giảng dạy*). Bản thân giảng viên cần tự giác cập nhật kiến thức chuyên môn, trau dồi kiến thức về nội dung lý thuyết, phương pháp, kỹ năng thực hành; cần vận dụng linh hoạt các phương pháp dạy học tích cực, kích thích tính chủ động, tích cực, sáng tạo của người học;

thường xuyên mở rộng kiến thức và liên hệ với thực tiễn để sinh viên hiểu và sử dụng.

Các phòng đào tạo, phòng công tác sinh viên, phòng khảo thí... cần đề cao trách nhiệm trong công tác tham mưu, chỉ đạo, hướng dẫn, kiểm tra đôn đốc các khoa giảng dạy LLCT thực hiện tốt việc nâng cao chất lượng giảng dạy và có các biện pháp phù hợp nhằm nâng cao ý thức, trách nhiệm của sinh viên trong học tập các môn khoa học LLCT.

Hai là, cần tăng cường xây dựng tổ chức và đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh và Hội Sinh viên.

Đoàn TNCS Hồ Chí Minh và Hội Sinh viên là hai tổ chức đoàn thể chính trị - xã hội và đoàn thể xã hội của sinh viên trong trường đại học có chức năng, nhiệm vụ giáo dục lý tưởng, đạo đức, lối sống cho sinh viên.

Để làm tốt công tác giáo dục đoàn viên, hội viên, Đoàn Thanh niên và Hội Sinh viên phải thường xuyên nắm bắt diễn biến tình hình sinh viên, đặc biệt là nắm vững những diễn biến bất thường trong đời sống sinh viên. Ngoài việc duy trì giao ban sinh viên hàng tháng, Đoàn và Hội cần nắm bắt tâm tư, tình cảm, nguyện vọng của sinh viên qua các hoạt động hoặc sinh hoạt tập thể.

Phương pháp giáo dục đặc thù của tổ chức Đoàn TNCS Hồ Chí Minh và Hội Sinh viên là thông qua hoạt động và phong trào hành động. Các hoạt động của Đoàn, Hội là môi trường giáo dục và rèn luyện tính kỷ luật, kỹ năng làm việc nhóm, sự sẻ chia… Việc tổ chức sinh hoạt và hoạt động phong trào cần phải đảm bảo tính khoa học (được thiết kế và tiến hành trên cơ sở khoa học và thực tiễn), tuyệt đối tránh xu hướng cầu thả và chạy theo thành tích một cách hình thức.

Đoàn Thanh niên và Hội Sinh viên cần sáng tạo các mô hình, hình thức tập hợp và hoạt động của sinh viên để hướng sinh viên vào các hoạt động lành mạnh, bổ ích nhằm tạo ra các giá trị phục vụ cộng đồng và hoàn thiện nhân cách của bản thân sinh viên.

Đoàn Thanh niên và Hội Sinh viên là bạn đồng hành của sinh viên, cần làm tốt vai trò giúp sinh viên những kiến thức, kỹ năng nhận diện và phương pháp đấu tranh chống lại các âm mưu, thủ đoạn nhằm phá hoại nền tảng tư tưởng của Đảng.

Để làm tốt vai trò giáo dục sinh viên, cần xây dựng tổ chức Đoàn Thanh niên và Hội Sinh viên trong trường đại học thực sự vững mạnh. Cấp ủy trường đại học cần tăng cường lãnh đạo Đoàn Thanh niên và thông qua Đoàn Thanh niên, lãnh đạo Hội Sinh viên về công tác cán bộ, đặc biệt là Bí thư Đoàn trường và Ban thường vụ Đoàn trường, Chủ tịch Hội Sinh viên. Bí thư Đoàn trường và Chủ tịch Hội Sinh viên phải thực sự xứng đáng là thủ lĩnh của sinh viên, tiên phong trong việc đổi mới nội dung và phương thức hoạt động của Đoàn và của Hội.

Ba là, tiếp tục phát huy vai trò của Phòng Công tác sinh viên (hoặc Phòng Công tác chính trị), Ban Quản lý ký túc xá sinh viên trong việc nắm vững tình hình sinh viên và có biện pháp quản lý, tác động kịp thời đến các hiện tượng lệch lạc về tư tưởng, đạo đức, lối sống của sinh viên.

Phòng Công tác sinh viên của các trường đại học có chức năng tham mưu cho Ban Giám hiệu về quản lý sinh viên, theo dõi diễn biến tình hình học tập và rèn luyện của sinh viên, tổ chức và phối hợp thực hiện các hoạt động giáo dục tư tưởng, chính trị ngoài giờ học cho sinh viên, theo dõi và đánh giá thi đua của các tập thể và cá nhân sinh viên…

Ban Quản lý ký túc xá thực hiện nhiệm vụ quản lý việc sinh hoạt, học tập của sinh viên trong ký túc xá.

Đây là hai thiết chế trực tiếp nắm những diễn biến tình hình trong sinh viên ngoài giờ học, giúp cho Ban Giám hiệu quản lý toàn diện đối với sinh viên. Yêu cầu đặt ra đối với đội ngũ những người làm công tác sinh viên và quản lý ký túc xá phải thường xuyên sâu sát, gắn bó mật thiết với sinh viên, sẵn sàng hỗ trợ, giúp đỡ sinh viên để sinh viên tin tưởng và chia sẻ tâm tư nguyện vọng. Nếu làm tốt việc này, những thủ

đoạn của các thế lực thù địch sẽ khó thâm nhập vào đời sống sinh viên hoặc dễ bị phát hiện sớm và ngăn chặn kịp thời.

Bốn là, phát huy vai trò gương mẫu về phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, giảng viên.

Trong trường đại học, các thầy cô là cán bộ, giảng viên như tấm gương về tư tưởng, đạo đức, tác phong đối với sinh viên. Đạo đức nghề nghiệp đòi hỏi cán bộ, giảng viên phải có chuẩn mực về cách thức ứng xử, giao tiếp, phát ngôn và lối sống.

Quan hệ thầy trò giữa giảng viên với sinh viên là quan hệ chủ đạo trong trường đại học. Mối quan hệ này trong môi trường giáo dục đại học hiện đại là quan hệ bình đẳng trên cơ sở tôn trọng nhân cách của nhau, tạo ra sự tương tác dân chủ, thân thiện. Ngoài trách nhiệm hướng dẫn, giảng giải cho sinh viên những kiến thức, kỹ năng của môn học trên giảng đường, người giảng viên còn có trách nhiệm chia sẻ, tư vấn cho sinh viên những kinh nghiệm và kiến thức ngoài cuộc sống. Nếu người thầy được sinh viên tin cậy, sẽ giúp sinh viên nhận thức đúng và xử lý tốt những tác động tiêu cực từ ngoài xã hội.

Năm là, cần phát huy vai trò tự giác học tập và rèn luyện của sinh viên để đấu tranh chống âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch.

Tự học tập trong giảng đường hoặc không gian mạng hay ngoài xã hội giúp cho sinh viên có nền tảng kiến thức rộng lớn để thực hành chuyên môn được đào tạo và xử lý các mối quan hệ ngoài xã hội. Rèn luyện là quá trình chủ động trải qua những khó khăn, trở ngại trong thực tiễn để hình thành bản lĩnh, ý chí và những kỹ năng thích nghi, vượt qua mọi thử thách. Học tập là quá trình tích lũy kiến thức, còn rèn luyện là quá trình kiểm chứng khả năng của bản thân trong thực tiễn. Đây là yếu tố bên trong, yếu tố chủ quan trực tiếp quyết định quá trình hoàn thiện nhân cách của sinh viên. Mọi tác động giáo dục từ bên ngoài chỉ thực hiện được thông qua sự tiếp nhận chủ quan của cá nhân.

Trách nhiệm của các cơ sở đào tạo đại học là tạo lập ra môi trường học tập và rèn luyện tốt cho sinh viên. Môi trường này không chỉ đơn thuần là cơ sở vật chất, trang thiết bị và phương tiện, công cụ giảng dạy, nghiên cứu mà còn là không gian giao tiếp, sinh hoạt và hoạt động để sinh viên có thể tìm kiếm được những kiến thức, kỹ năng và kinh nghiệm sống tốt, trong đó có cả khả năng nhận biết và đấu tranh chống các ảnh hưởng tiêu cực từ dụng ý xấu của các thế lực thù địch từ bên ngoài.

Các trường đại học cần khuyến khích, động viên sinh viên tích cực sử dụng các công cụ truyền thông và nền tảng xã hội để đấu tranh chống các luận điệu xuyên tạc nhằm phá hoại nền tảng tư tưởng của Đảng. Hiện nay, sinh viên tham gia rất nhiều nhóm xã hội trong và ngoài trường. Các trường đại học nên tận dụng các trang thông tin nội bộ để kịp thời giúp sinh viên nắm bắt được những thông tin xác thực và cần thiết để ngăn ngừa những thông tin xuyên tạc với dụng ý xấu gây ảnh hưởng tiêu cực đến sinh viên./.

(1) Luật Giáo dục Đại học, bổ sung, sửa đổi 2018.

(2) Phạm Văn Hùng, *Phòng chống "Diễn biến hòa bình" đối với Sinh viên trong các Trường Đại học, Cao đẳng trên lĩnh vực Tư tưởng - Văn hóa trong giai đoạn mới*. https://khoahoc.neu.edu.vn

(3) Trung ương Hội Sinh viên Việt Nam: *Kết quả khảo sát tổng quan tình hình sinh viên 2013-2018, dự báo tình hình sinh viên 2018 -2023*.

(4) Lưu Minh Văn, Trần Văn Kham (chủ biên) (2016), *Giá trị trong lối sống của sinh viên Việt Nam hiện nay: Thực trạng và xu hướng*, Nxb. Đại học quốc gia Hà Nội, tr.224.

(5) Lê Cao Vinh (2017), *Giáo dục tư tưởng nhân văn Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường đại học ở Việt Nam hiện nay*, Luận án tiến sĩ.

(6) Bộ Chính trị (2018), *Nghị quyết số 35-NQ/TW ngày 25.10.2018 về tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới.*

(7) Ban Tuyên giáo Trung ương (2007), *Tài liệu học tập các Nghị quyết Hội nghị lần thứ 5 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khoá X,* Nxb. CTQG, H., tr.8.

(8) Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Nxb. CTQG, H., T.5, tr.273-274.